

dues modalitats, car és sabut que sobre un terreny orgànicament degenerat s'implanten o s'arreen fàcilment certes malalties o hàbits morbosos; tal succeeix amb determinats tòxico-maniacs tipus alcohòlic, morfínic, etc., en els quals la intoxicació és una cosa secundària, epissòdica, essent la causa primària i determinant la degeneració.

Alguns delinqüents deixen de presentar estigmes, com són certs estafadors, fet reconegut pel mateix Lombroso, el qual dona com a raó que si els presentessin, la gent desconfiaria d'ells i ja no podrien fer aquest ofici; però l'explicació que hi podem donar és quelcom més sòlida, sobre tot en vista del que ha succeït amb els post-encefalítics que han guarit de les lesions neurològiques, però que s'han convertit en uns amorals, els quals han comès diversos delictes de robatori, estafa i d'ordre sexual. Els tribunals n'han registrat ja alguns casos. Per tant, si hi ha formes adquirides difícilment presentaran els estigmes que presenten els casos, podriem dir-ne, evolutius.

Altrament, és cosa també sabuda que determinats agenèsics morals, lluny de presentar les característiques físiques i espirituals dels delinqüents habituals, són subjectes que ofereixen un aspecte de perfecte *gentlemen* i que justificarien allò de què «l'hàbit no fa el monjo». Tal és el cas de Troue, citat per Mira (Psicologia Jurídica) i els casos citats per Goron, Francotte y altres.

Com a comentari final resumirem la nostra opinió en els següents termes: No està provada l'existència d'un tipus criminal per la sola presència de major o menor nombre d'estigmes morfològics, tota vegada que aquests són tan variables que no permeten establir analogies concretes.

Els estigmes morfològics estan en raó directa d'un estat de degeneració, principalment psíquica.

Camiseria, Corbateria i Articles de Punt
ESPECIALITAT EN CAMISES A MIDA
JAUME SANS
Boqueria, 32 - Telefon 16036 BARCELONA
